

Intervju eller artikkel **Fremgangsmåte**

FREMGANGSMÅTE

Denne beskrivelsen kan du også skrive ut og ta med deg som en huskelapp når du skal gjennomføre intervjuet.

Når du har gjort intervjuet eller laget artikkelen kan du eventuelt bruke presentasjonsmalen i den digitale verktøykassen.

HVORDAN MAN KAN GJENNOMFØRE ET INTERVJU?

Hva er et intervju?

Det finnes flere former for intervjuer, deriblant portrettintervjuer og saksintervjuer.

Et portrettintervju er et omfattende intervju der formålet er å skape et bilde av personen som intervjues. Ofte vil journalisten beskrive intervjuobjektets væremåte og klær slik at leserne får et mest mulig korrekt inntrykk av personen. Avisenes helgeutgaver inneholder ofte portrettintervjuer. Det handler mer om selve personen som intervjues.

Saksintervjuet dreier seg om en spesiell sak eller hendelse. Intervjuobjektet uttaler seg om saken, og er i seg selv ikke temaet for intervjuet. Intervjuene i de fleste nyhetsartikler er saksintervjuer.

Forberedelser

Du bør bruke tid på å sette seg inn i temaet du vil snakke om og tenke gjennom hva slags informasjon du vil ha fra den eller de du intervjuer. Det å tenke og lytte må du fortsette med gjennom hele tiden du gjennomfører intervjuene. Et intervju er jo egentlig å gjengi en samtale du har hatt med et annet menneske.

Du gjør lurt i å lage ferdig en del av spørsmålene på forhånd sånn at du alltid har et oppfølgingsspørsmål dersom intervjuet og snakkingen skulle stoppe opp.

Er man for eksempel interessert i hvilke ideer og prioriteringer intervjupersonene har når det gjelder yrkesvalg, ja så lager man altså en plan for hvordan disse temaene skal introduseres for den man skal intervjuer.

Å komme i gang

Det vanligste er å starte med spørsmål som er ganske enkle å svare på. Ved å gjøre dette sørger du nemlig for at samtalen kommer i gang, at dere blir litt kjent og småprater litt. Nesten på samme måte som to bokserer pleier å sjekke hverandre ut de første rundene før de går inn i skikkelig nærkontakt.

Er temaet yrkesvalg blant skoleelever så kunne det kanskje være fornuftig å starte med enkle spørsmål som: Hvilket klassetrinn går du på? Hvilke fag har du valgt å ta? Dersom det du egentlig lurer på handler om hvilke tanker som ligger til grunn for valget, så kunne du kanskje dreie samtalen inn mot hvorfor den du intervjuer har valgt akkurat disse skolefagene. Da er det viktig at spørsmålene formuleres åpne, det vil si at du gir den du intervjuer muligheten til å svare og tenke selv, ikke bare si "Ja" eller "Nei". Dårlige eksempler er: "Har du alltid ønsket dette?", "Synes du utdanningen er spennende?", "Liker du å jobbe med hendene dine?" ... Gode eksempler er: "Fortell om.." "Hva mener du om..", "Hvorfor valgte du..", osv. Vær interessert og lytt til personen og still gjerne oppfølgingsspørsmål, sånn som: "Hvorfor det?", "Hva mente du med...?", "Hvem da?"

Intervju eller artikkel **Fremgangsmåte**

Gjennomføringen

Det er en stor fordel å ta opp intervjuene på lydbånd eller et digitalt medium. Da har du nemlig muligheten for å høre på samtalen flere ganger og det blir veldig mye enklere å skrive ut intervjuet ditt etterpå. Kanskje du til og med har plass til å ta opp samtalen på mobilen din?

Alternativet til å ta opp intervjuene er å ta notater samtidig. Det er imidlertid svært vanskelig å både lytte oppmerksomt til hva som blir sagt og å ta gode notater.

Dersom du aldri har gjennomført et intervju før kan en løsning også være at dere er to som gjør intervjuet sammen, at en person intervjuer og en tar notater! Det kan på den andre siden oppleves ubehagelig for den som blir intervjuet å være i mindretall slik at samtalen ikke blir den beste, noe som igjen fører til at selve intervjuet kan bli dårlig. Velger dere å gjennomføre intervjuet på denne måten kan det derfor være lurt å si fra om at dere blir to eller spørre den som skal bli intervjuet om det går greit at dere er to. Dersom dere er to bør dere diskutere gjennomføringen på forhånd, det kan jo hende den som tar notater kommer på spørsmål underveis – hva gjør dere da? Det kan også være lurt at dere tar et møte etterpå for å diskutere hvordan intervjuet gikk eller at dere gjennomgår notatene sammen og skriver flere notater hvis dere kommer på flere.

Å skrive ut intervjuet

Etter at du har foretatt intervjuet, må det selvfølgelig skrives. Begynn med å lese notatene eller høre på lydopptaket fra intervjuet. Hva er det mest interessante som ble sagt? Hvilke sitater/utsagn bør trekkes frem? Hva kan utelates? På bakgrunn av dette velger du "vinklingen" på intervjuet – hva dere velger å fokusere på i teksten.

Lag en tittel (overskrift) og ingress (innledning som skal vekke leserens nysgjerrighet). Deretter skriver du brødteksten (hovedteksten i intervjuet). Ofte lager journalister en arbeidstitel og arbeidsingress som senere blir forandret etter hvert som bedre ideer dukker opp. Prøv deg frem!

Det er viktig at du gjengir intervjuobjektets svar korrekt. Ofte er det fornuftig å la intervjuobjektet lese intervjuet før det publiseres, slik at eventuelle misforståelser kan rettes opp.

Det er sjelden at et intervju bare inneholder spørsmål og svar. Husk at det er mulig å gjengi noen av svarene uten å skrive akkurat den personen sa, og at intervjuet også kan inneholde annen informasjon om saken som diskuteres og personen som intervjues (hvor gammel personen er, hvor personen er fra, fakta om saken som diskuteres, osv.).

Planleggingsforslag

Hva vil du at intervjuobjektet skal snakke om? Forbered deg og les deg opp på temaet!

Lag ferdig spørsmål på forhånd.

Gjennomfør et testintervju på en annen person – fungerer spørsmålene dine?

Sjekk på forhånd at du får tillatelse til å gjøre intervju der du har tenkt å gjøre det, f. eks hos rektor hvis du skal på en skole.

Forbered deg godt og kontroller at båndopptageren fungerer.

Ta flere notater rett etter at intervjuet er gjennomført. Skriv ned hvordan du selv opplevde intervjuet og intervjupersonen.

Hva kan gjøres bedre neste gang? Hvilke endringer kan du gjøre?